

Amsterdam Studies

The Truth, the Whole Truth, and nothing but the Truth

Amsterdam Studies is a multi-lingual Internet forum for analyses on political, economic and cultural developments in Europe.

ISSN 1873-3042

Editor-in-chief: László Marác

Internet: www.federatio.org/amsterdamstudies.html

Email: lkmaracz@orange.nl

Miklós Tóth: Aan de Hoofdredactie van het Reformatorisch Dagblad

Issue #33.

1 August 2007

Aan: de Hoofdredactie van het Reformatorisch Dagblad
Apeldoorn
E-mail: Hoofdredactie@refdag.nl

Van: Mr M.I. Tóth
Den Haag
E-mail: Fidelitas@zonnet.nl

Den Haag, 10 april, 2007

Reactie op Uw artikel over Geref. Kerk Transsylvanië d.d. 16.3.2007

Mijne Heren,

Het artikel "Grote onrust in Hongaarse Geref. Kerk. Tőkés misbruikt kerkelijke macht" in Uw nummer van 16 maart j.l. kreeg ik met vertraging onder ogen. De tekst is afkomstig 'Van onze correspondent', een anoniemus. Bijgevolg is hij voor rekening van Uw hoofdredactie. Bij ondergetekende rijst de vraag in hoeverre Uw berichtgeving strookt met het 9de gebod (Ex. 20:16). Gezien Uw bekendheid met de locale situatie in het Hongaarse deel van Roemenië weet U of behoort U te weten, dat Uw artikel wemelt van fouten en verdraaiingen, een Nederlands dagblad, en nog wel een christelijk blad, onwaardig. U presenteert Uw, met de locale situatie onbekende, Nederlandse lezers een valse (vervalste) voorstelling van zaken, waarmee U tevens de naam van personen in verantwoordelijke kerkelijke functies zonder enige rechtvaardigingsgrond tracht te beschadigen. Uw artikel beantwoordt niet, op de keper beschouwd, aan Uw eigen morele maatstaven als dagblad noch aan die van Uw lezers. U weet, dat Uw blad in Transsylvanië wordt gelezen. U draagt bij derhalve tot een hetze, een heksenjacht, i.v.m. de verkiezingen voor het Europees Parlement (EP), duidelijk met de bedoeling de kandidatuur van bisschop Tőkés voor het EP te verhinderen. Hieronder volgen enkele kanttekeningen met enige toelichting.

Deze hetze was niet nodig geweest, indien de 'Hongaarse' partij UDMR / RMDSZ, door U genoemd, bereid was geweest Hongaarse kandidaten van formaat en met gezag – en zo mogelijk van duidelijk christelijk signatuur – voor een verkiesbare plaats op de verkiezingslijst voor het EP voor te dragen die tevens de stemmen van het overgrote deel van de Hongaren zouden kunnen verenigen. Hierdoor zou de wettelijke kiesdrempel van 5% kunnen worden behaald of overschreden. Anders bestaat de kans van versplintering van de stemmen met het reële risico, dat 1.800.000 Hongaren in het EP zonder vertegenwoordiging of zonder passende vertegenwoordiging blijven. Het is uit moreel oogpunt van belang, dat de problemen van de door de Roemeense meerderheid (lees: Roemeens-orthodoxen gecombineerd met de ex-communisten) overheerste Hongaarse minderheid in dat land op een duidelijke en waardige wijze in het EP aan de orde kunnen worden gesteld. Van Roemenen kan dit niet worden verwacht. De UDMR / RMDSZ voldeed aan het verzoek daartoe niet, ondanks vele goede voorstellen. Zelfs Ds Csaba Sógor, ook hier te lande geen onbekende, senator van deze partij, werd afgewezen. Dit gebeurde duidelijk omdat deze partij gelieerd is aan de Roemeense staatsleiding, die, zoals overbekend, de problemen met de Hongaren tracht te verdoezelen. Deze problemen zijn echter helaas volop aanwezig. Als recent voorbeeld kan hier worden vermeld het ook internationaal bekend geworden ontslag van twee docenten aan de Babes-Bolyai universiteit te Cluj wegens het plaatsen van opschriften in het Hongaars in gebouwen van de universiteit. In de EU-lidstaat Roemenië! Ter vergelijking: wie zou hier docenten ontslaan, omdat zij Friese teksten in universiteitsgebouwen ophangen?

In deze, de Hongaren als geheel rakende, existentiële noodsituatie zag de leiding van het kerkdistrict 'Transsylvanië' (het presidium en het Collegium der Senioren, vergelijkbaar met een Breed Moderamen hier, samen 18 man) zich op 15 februari j.l. gedwongen zich tot de leiding van de UDMR / RMDSZ te wenden. Zij hebben in het algemeen belang – zoals gezegd: noodgedwongen - de suggestie gedaan om bisschop Tőkés kandidaat te stellen voor het EP. In redelijkheid kan immers worden verwacht, dat hij – gezien het in hem gestelde groot vertrouwen - de stemmen van zeer vele Hongaren zal verkrijgen. Hier staan belangrijke mensenrechten op het spel. Het gaat om fundamentele menselijke en christelijke waarden. Indien deze nu, aan het begin, worden verspeeld, zijn ze in dat land voor lange tijd, zo niet voorgoed, verspeeld. Het is de taak van de Kerk om daarvoor op te komen. Indien de kerk in een dergelijke situatie zweeg, 'zouden de stenen roepen' (Luc. 19:40). In strijd met Uw voorstelling van zaken, waren het *niet* de bisschoppen Papp en Tőkés, die hier zijn opgetreden, maar het was de officiële leiding van het kerkdistrict Transsylvanië (niet eens het kerkdistrict van Tőkés), die de stap heeft gezet. Niet door middel van beïnvloeding van de leden van de kerk, zoals U stelt, maar correct in een (open) brief aan de leiding van de UDMR / RMDSZ. Hoezeer het kerkdistrict Transsylvanië aan het algemene gevoelen onder de mensen uitdrukking wist te geven, bewijst het feit, dat de kandidatuur van bisschop Tőkés als onafhankelijke kandidaat in korte tijd ruim 130.000 ondersteunende handtekeningen

verwierf (nodig waren 100.000). Een ieder weet immers, wat hij/zij aan hem heeft. Misschien is het de moeite waard hierover na te denken.

Hierdoor is het begrijpelijk – maar onaanvaardbaar! –, dat er een denunciatie-campagne tegen bisschop Tőkés in gang is gezet om zijn kandidatuur ‘in de kiem te smoren’, zoals daar werd gezegd. Hieraan meent ook Uw blad, vanuit Nederland, actief mee te moeten werken. Deze werd ingezet door een zekere professor Visky, werkzaam aan de didactische faculteit van de Babes-Bolyai-universiteit te Cluj. Hij vertegenwoordigt slechts zichzelf. Hij is aan niemand verantwoordelijk, behalve aan zijn broodheer, de Roemeense staat, die des doods is van de gedachte, dat Tőkés in Straatsburg en Brussel als EP-parlementslid het woord gaat voeren. Visky heeft niets te maken met de Theologische Universiteit van de Geref. Kerk. Hij publiceert zijn artikelen in bladen, behorende tot de kring van een zekere heer Verestói, een bliksemsnel schatrijk geworden voormalige medewerker van wijlen mevrouw Ceausescu en gelieerd aan de machthebbers van Roemenië. Indien Visky serieuze klachten te goeder trouw zou hebben tegen de kerkleiding of tegen de bisschoppen Papp en/of Tőkés, dan zou hij daartoe de normale kerkelijke wegen kunnen bewandelen, zoals ook in Nederland. Hij zou ook artikelen kunnen schrijven in kerkelijke bladen. Dit doet hij niet, maar publiceert zijn aantijgingen in bladen, die in dat land alleen aan hun financiers verantwoordelijk zijn. Hun artikelen zijn echter geschikt om ‘in het Westen’, in dit geval door U, te worden doorverteld aan mensen, die U op Uw woord geloven. U wordt misbruikt of U laat zich misbruiken. Het is in ieder geval Uw verantwoordelijkheid.

U schrijft in Uw artikel: “Prof. Visky’s protest krijgt ondersteuning van de zijde van veel predikanten uit alle denominaties van de Hongaarse Gereformeerde Kerk. Ook alle hoogleraren van de Hongaarse Gereformeerde Theologische Universiteit in Cluj hebben hun instemming met prof. Visky betuigd”. Evenzovele leugens. Allereerst wat de professoren van de Theologische Universiteit betreft: alléén prof. Jenő Kiss, een zwager van Visky, hielp/helpt hem, verder heeft geen van de professoren zich aan zijn kant geschaard. Deze professor Kiss – met, naar ik begreep, contacten hier te lande - heeft overigens Uw artikel in het Hongaars vertaald en bewust vals vertaald. Zijn vertaling van de hier aangehaalde twee zinnen luidt, (terug)vertaald in het Nederlands: “Visky wordt door vele predikanten van de Hongaarse Gereformeerde Kerk gesteund. Ook de hoogleraren van de Hongaarse Theologische Universiteit te Cluj hebben van hun steun doen blijken.” Hier geen sprake van ‘veel predikanten uit alle denominaties van de Hongaarse Gereformeerde Kerk’. Deze kerk heeft immers geen denominaties, zoals de Hongaarse lezers weten. Verder lezen wij niets van ‘alle hoogleraren van de Hongaarse Theologische Universiteit te Cluj’, die ‘hun instemming’ met prof. Visky zouden hebben ‘betuigd’. De vage mededeling ‘van steun doen blijken’ is iets anders dan ‘betuigd’. ‘Betuigd’ moet bewezen zijn. ‘Van steun doen blijken’ hoeft niet te worden bewezen. ‘De hoogleraren’ is niet hetzelfde als ‘alle hoogleraren’, zoals door U categorisch geschreven. Eveneens een vage aanduiding. Kiss wist, dat een woordelijke vertaling, waarvoor zijn tekst wil doorgaan, U onmiddellijk als leugenaars zou onthullen in de ogen van de werkelijkheid kennende Hongaarse lezers van zijn zogenaamde ‘vertaling’. Nu vallen echter U beiden tegelijk door de mand.

Wie zijn de ‘veel predikanten’, door wie Visky volgens U zou worden ‘ondersteund’? Op 15 maart j.l. om 14.00 uur werd door Visky een bijeenkomst in Cluj bijeengeroepen. Behalve zijn familie en misschien die van prof. Kiss (ook familie) is, voorzover viel na te gaan, niemand of praktisch niemand verschenen. Anders hadden wij stellig in alle toonaarden rondgebazuind vernomen, dat er ‘veel predikanten uit alle denominaties’ aanwezig waren. Niets daarvan. Een diepe stilte, een complete afgang, een echte ‘flop’. Desondanks wist U één dag later (!) in Uw courant van ‘veel predikanten’ te berichten.

U schrijft in Uw verhaal: “Bisschop Tőkés’ inzet van de afgelopen jaren om Transsylvanië opnieuw bij Hongarije gevoegd te krijgen, leverde veel spanningen op tussen Roemenen en Hongaren”. Dit is eveneens een kapitale leugen en een ieder weet, dat dit een leugen is. Tőkés heeft nimmer iets gezegd of gedaan, dat op deze wijze kan worden uitgelegd. Hij heeft tegen deze overbekende laster altijd gestreden. Het duidelijkste bewijs voor de onwaarheid hiervan is echter juist de meergenoemde professor Kiss. Hij liet nl. in zijn ‘vertaling’ deze zin onvertaald als volgt: [...]. Hij wist immers, dat indien hij deze leugen zou vertalen, daarop het hele land verontwaardigd zou reageren. Kiss vertelt hierover zelf in een daarginds bij velen circulerende schriftelijke mededeling: “Een zin, die m.i. niet op zijn plaats is, heb ik weggelaten. De weglating heb ik door 3 punten tussen haakjes aangegeven. Voor mijn verschillende vergissingen bied ik mijn excuses aan.” Dus hij erkent, dat de inhoud van de zin niet waar is (eufemistisch: ‘niet op zijn plaats’). Daarna wil hij zijn bewuste daad laten doorgaan voor een ‘vergissing’, waarvoor hij zijn ‘excuses aanbiedt’. Neen, hier is sprake van een moedwillige vervalsing teneinde Uw leugen af te dekken. – Hoe dan ook, de conclusie ligt voor de hand, dat hier sprake is van een complot – met Uw actieve medewerking - tegen de bisschoppen Papp en Tőkés, ja tegen de gehele Kerk, en tegen een ieder, die niet in de pas marcheert, aangegeven door de Roemeense staatsleiding, zoals de UDMR / RMDSZ doet.

Deze leugenachtige hetze, geheel in oud-Roemeense Balkan-stijl, de bekende sluip-door-kruip-door onderdrukkingstechniek aldaar, doet het ergste vrezen voor de Hongaren daarginds ook in de EU, indien daarop niet beslist, hard en duidelijk wordt gereageerd. Wat is het wapen hiertegen? Waarheid, ruggengraat, moed en karakter. Deze zijn bij Tőkés aanwezig, zoals een ieder weet over de gehele aardbol. Hij heeft niet voor niets beslissend tot de val van Ceausescu bijgedragen. Wij moeten goed beseffen: de EU is voor de minderheden in Centraal- en Oost-Europa de laatste stroohalm! Zeker voor Hongaren aldaar, die tegen hun wil massaal in verschillende landen (Slowakije, Oekraïne, Roemenië, Servië) zijn terechtgekomen, waar zij – ondanks andere mooie verhalen – op verschillende manieren, zichtbaar en onzichtbaar, worden

onderdrukt of terzijde geschoven of dooe middel van een systematische expansieve bevolkingspolitiek overvleugeld, terwijl zij tot het waardevolste deel van de bevolking van deze landen worden gerekend. Zij hebben hun hoop op ons gevestigd. Op het Westen. Op de EU. Op onze morele waardewereld, die vanouds de hunne is: de westerse christelijke waardewereld, de Uwe en de mijne, waarop in laatste instantie de EU is gegrondvest. Artikelen als de Uwe bespotten op hartverscheurende wijze deze hoop van onze christelijke broeders en zusters zowel als van alle eerlijke, keurige mensen aldaar, die het toch al moeilijk hebben. Zij hopen op ons. Mogen wij dan met de wolven tégen hen meeheulen?

U schrijft over de Lutherse en over de Rooms-katholieke kerken, die zich in deze zaak niet uitspraken. Welnu: de betekenis van de Lutherse kerk is daar aanzienlijk verminderd sinds de 'uitverkoop' van de Duitse minderheid door Roemenië aan Duitsland. Voorts in dit verband: overeenkomstig de leer van 'twee regimenten' van Luther houden deze keken zich meestal afzijdig van dit soort problemen of geven zij toe aan de wil van de politieke machthebbers. (Hierover nu slechts dit.) De centralistisch georganiseerde Rooms-katholieke kerk bevindt zich aldaar in een vreemde situatie. De Hongaarse katholieken denken in deze kwestie precies als de gereformeerden en zij richten zich naar hen. De officiële kerk staat echter onder leiding van het Vaticaan, dat Hongaarse katholieken in Transsylvanië en beoosten de Karpaten, de 'csángó'-s, heeft verraden. Het Vaticaan verbeeldt zich door een politiek van 'zoete broodjes bakken' een wit voetje bij de Oosterse Orthodoxie en ook bij de Roemeense orthodoxie te krijgen. Een naïeve illusie. De vorige paus is met hangende pootjes en lege handen uit Boekarest weggeslopen. De chauvinistische en naar haar eigen opvatting tegenwoordig triomferende Roemeense orthodoxie is in werkelijkheid vel anti-Westers-christelijk en anti-Hongaars. Zij is handig in manipulatie. De Roemeense orthodoxie is de motor achter de agressieve 'roemanisatie' van Transsylvanië om van Roemenië een Roemeense eenheidsstaat te maken, zoals in de grondwet aangegeven. Dit is het doel. Het is goed ons te realiseren, dat het 'super-staatshoofd' van van Roemenië de orthodoxe patriarch is. *In Transsylvanië is het bovenal de Gereformeerde Kerk, waar een ieder staat op kan maken en dit ook doet.* Iedereen kijkt naar deze kerk. De gereformeerden hebben een duidelijk standpunt tegenover de staat en zij stáán ervoor. De Kerk, niet één man, niet twee mannen, niet een bisschop, niet twee bisschoppen, maar de kerk als geheel. Precies zoals in Nederland tijdens de bezetting. Zij leven daar is een vergelijkbare situatie, maar zonder hoop op een ophanden zijnde bevrijding. De hoop op hun 'bevrijding', politiek gezien, ligt in de EU.

Tenslotte nog één punt: Bisschop Tőkés als een dictator betitelen is een zelfonthullend zwaktebod. Dit bewijst allen maar, dat zijn tegenstrevers, die dit vertellen, machteloos staan tegenover de evidente waarheden en praktische eisen, die hij met charisma verkondigt. Bisschop Tőkés is beslist geen dictator, maar wel een goede en moedige christen, die het ruimschoots waard is door ons te worden ondersteund. Ook omdat hij voor een menswaardige, leugenloze samenleving strijdt voor Roemenen, Hongaren en voor een ieder in Centraal-Europa. In verband met hem en zijn – vaak eenzame - strijd denk ik persoonlijk keer op keer aan de bekende woorden uit het zesde couplet van het Wilhelmus: 'Dat ik toch vroom mag blijven, / uw dienaar te aller stond, / de tirannie verdrijven / die mij het hart doorwondt.

Ten overvloede: I.v.m. de Hongaarse partij UDMR / RMDSZ denk ik vaak aan het lot van de Grieks-katholieken in Roemenië, die einde 18de eeuw het bedenksel, de zgn. Daco-Roemeense theorie, de basismythe van de huidige Roemenië, hebben verzonnen: een sprookje. Zolang zij nodig waren, werden zij gebruikt. Daarna werden zij afgedankt en leeggeroofd door de Roemeense orthodoxen. Het is goed te bedenken, dat de UDMR / RMDSZ functioneert doordat Tőkés er is. Het is ook in het belang van deze partij, dat Tőkés in Straatsburg en Brussel komt. Zelfs in dat van de Roemenen in Roemenië. Tőkés is de enige, die dat land als geheel langzaam op Europees niveau kan tillen en daardoor blijvende vrede en werkelijke eenheid in dat land kan brengen. Hij is een staatsman.

It is a long way to Tipperary!

Deze tekst is helaas lang geworden, doch Uw artikel heeft deze uitgelokt. In ieder geval verzoek ik U deze tekst volledig, onverkort in Uw bad te publiceren. Desgewenst kunt U uiteraard Uw commentaar of die van anderen daaronder plaatsen.

Hoogachtend,

Mr M.I. Tóth

Voor de goede orde: Deze tekst werd door de auteur geschreven op persoonlijke titel. Hij is overigens voorzitter van de Stichting Prot. Christ. Geestelijke Verzorging voor Hongaren in Nederland. Hij is bekend met de kerkelijke situatie in Roemenië.